

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-66.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 22. marca 1934.

Štev. 34.

Sušak ali Trst

Olen 2. drugega protokola, ki so ga v Rimu podpisali Mussolini, Dollfuss in Gombös se glasi: Vlade (Avstrije, Italije in Madjarske) se obvezujejo, da bodo transiti promet skozi jadranske pristanišča čim bolj olajšale in razvile. V ta namen se bodo sklenili dvostranski dogovori, kakor hitro bo to le mogoče. V čl. 4. istega protokola pa se pravi, da bodo te tri vlade imenovala trojne komisije strokovnjakov, ki bodo proučevale razvoj medsebojnega gospodarskega prometa in predlagale konkretne predloge za razvoj medsebojnega prometa.

In da se pomen tega sporazuma še bolj podkrepi, se je Dollfuss ustavil v Trstu, kjer so mu razkazali za Avstrijo določeni del svobodnega tržškega pristanišča. Dvig Trsta s pomočjo avstrijske zunanje trgovine ter dvig Reke s pomočjo madjarske zunanje trgovine naj bo torej plačilo Avstrije za Mussolinijevo zaščito proti Nemčiji in za Mussolinijevo podpiranje madjarskega revizionizma. In ker bi to plačilo obenem tudi škodovalo Jugoslaviji in njenim pristaniščem, je to plačilo tem bolj dobrodošlo.

Prepričani smo tudi, da so zlasti v Trstu in na Reki sprejeli dogovor za oživilje tržškega in reškega pristanišča s posebnim veseljem. Morda se nekateri v obeh mestih celo udajajo nadi, da bodo za Trst in Reko zopet zaživeli stari časi. Ni izključeno, da nekateri na Reki sanjajo celo o tem, da bo vse življenje na Reki oživelo, sušsko pristanišče pa postalo tako prazno, kakor je danes reško.

Vsled preočitne osti, ki jo ima ta dogovor proti nam, je naša dolžnost, da vse te račune na našo škodo prekrizamo. Da je Trst brez zaledja mrtve, da ne more živeti brez svojega naravnega zaledja Reka, veti brez svojega naravnega zaledja Reka, to je resnica, ki jo moramo sedaj še bolj dokazati, kakor pa se je že dokazala v vseh povojnih letih. Zato moramo dvigniti Sušak tako, da niti iz Rakea ne bodo čutili potrebe po tržškem pristanišču. Da je Trst brez zaledja, to je resnica, ki je nismo zakrivali mi, zato tudi nimamo nobenega razloga, da bi jo s podpiranjem Trsta omiljevali.

Skrbeti moramo zato, da postane Sušak edino privlačno pristanišče za vse severozapadno Jugoslavijo in da bo poleg tudi velik del tranzita iz Češkoslovaške ter celo Avstrije in Madjarske. V ta namen pa je potrebno, da dobi Sušak dobre prometne zveze s svojim zaledjem. V prvi vrsti pa da dobi železniško zvezo s Slovenijo. Če je bila že po rapalskem sporazumu nujna potreba zveza Slovenije z morjem tako evidentna, da se je z zakonom ta zveza uzakonila, potem je sedaj po rimskem sporazumu zveza Slovenije z morjem naravno življenjska zapoved za Jugoslavijo, ki ne trpi niti najmanjšega odloga. Sušak z zaledjem je močnejši ko Trst brez zaledja in ta dokaz moramo podati. Toda tudi Sušak je brez zaledja, če nima železniške zveze s Slovenijo.

A ne samo železniško zvezo s Slovenijo in s tem tudi z Avstrijo in Češkoslovaško mora dobiti Sušak, temveč tudi redne morske zveze z vsemi važnejšimi pristanišči Sredozemskega morja. Morski promet s Sušakom je treba zboljšati in ga dvigniti v tej meri, da bo odprema iz Sušaka prav tako hitra, kakor iz Trsta.

Seveda pa je tudi s tarifnimi določili treba pritegniti čim več prometa na Sušak. Železniške pristojbine za blago, ki gre skozi Sušak, treba znižati v tej meri, da bo celo tuje tranzitno blago raje poslano skozi Sušak ko skozi Trst.

Sušak ali Trst. — Pred to alternativo naj bo postavljeno vse zaledje obeh pristanišč vsled rimskega sporazuma med Italijo, Avstrijo in Madjarsko. Le od našega dela je odvisno, da v tej točki zmaga naš Sušak. Je pa ta zmaga tudi toliko vredna, da se izplača za njo boriti. In zato mora biti odslej naš prvi cilj, da dvignemo

Sušak v prvo pristanišče gornjega Jadrana.

A ne samo z železniško zvezo treba dvigniti pomen Sušaka, temveč tudi z dobrimi cestnimi zvezami. Avtomobilska cesta iz

Ljubljane in iz Zagreba na Sušak postaja enako potrebna prve vrste.

Velika borba za jadransko pristanišče se je začela in naša usoda je odvisna od tega, da v tej borbi zmagamo.

Senat o naši gospodarski politiki

Finančni odbor senata je predložil senatu svoje poročilo o proračunu in finančnem zakonu ter predlaga senatu, da sprejme oba v obliki, kakor ju je sprejela skupščina. Nato pa v svojem poročilu navaja več predlogov, kako zboljšati naše državno gospodarstvo.

Preveliki osebni izdatki!

Med drugim se pravi v poročilu: Finančni odbor konstatira, da je skoraj polovica vseh proračunskih izdatkov določenih za osebne izdatke in da vsled tega ostaja za materialne izdatke premalo. Samo materialni izdatki pa služijo napredku narodnega gospodarstva, narodnega zdravja ter socialnih in drugih ustanov, ki ustvarjajo narodno blagostanje in omogočujejo narodni napredek. Zlasti pada v oči, da je proračunska postavka za

pokojsnine v stalnem dvigu.

V interesu naše proračunske politike je, da se ta pojav že enkrat odpravi.

Finančni odbor je nadalje mnenja, da je število 200.000 državnih uslužbencev preveč veliko. Zato smatra za potrebno, da se s poenostavljenjem državne uprave to število polagoma zmanjša.

O splošni gospodarski situaciji

se pravi v poročilu finančnega odbora: Gospodarska kriza, ki ni zavladala le v Evropi, temveč tudi v Ameriki in v vsem svetu, je pritisnila tudi našo državo z vso svojo težo. Vsi poizkusi, da se z mednarodnimi dogovori pride do skupnega dela za omiljenje gospodarske stiske, so se ponesrečili in tako smo danes skoraj v istem položaju, ko pred tremi leti. Že davno se je moglo konstatirati — in danes je to popolnoma ugotovljeno — da so pokazale agrarne države največjo odpornost proti krizi. Zato se tudi nadajamo, da bomo brez velikih težkoč dočakali boljših časov.

Nato govori poročilo o gospodarskem zblizanju držav Male antante in o sklenitvi balkanskega pakta ter konstatira, da se je s tem situacija izboljšala. Posvetovanja pa, ki so se te dni vodila v Rimu, morejo olajšati gospodarske razmere v

srednji Evropi le, če so se vodila brez posebnih političnih tendenc.

Ceprav je bila naša trgovinska bilanca v preteklem letu aktivna, pa iz tega ne sledi tudi aktivnost naše plačilne bilance, ki pa na vse zadnje le ni neugodna. Moral pa smo tudi pri nizkih cenah forsirati izvoz, da smo mogli zadostiti svojim obveznostim.

Potrebna je preorientacija naše proizvodnje

Naša država se nad vse trudi, da izvozi višje svojih agrarnih proizvodov v tuje države. Industrijske države pa, v katere smo dosedaj izvažali svoje pridelke, delajo našemu izvozu vedno večje težave. To nam nalaga dolžnost, da preorientiramo našo proizvodnjo, ki mora biti kvalitativno tako dobra, če čisto odgovarja zahtevam tujih trgov. Finančni odbor smatra zato za potrebno, da se proučuje naše gospodarstvo v vseh panogah in je prepričan, da bi temu cilju dobro služil gospodarski svet, ki ga naše gospodarsko življenje pričakuje že dolgo.

Kaj naj samo pride v finančni zakon

V teku debate v finančnem odboru so bili izrečeni mnogi predlogi, ki so jih resorni ministri tudi sprejeli in ki jih bodo skušali uveljaviti v novem proračunskem letu. Med drugim se je predlagalo, da se v finančni zakon ne vnašajo odredbe, ki nimajo neposredne zveze z izvrševanjem proračuna, temveč imajo že značaj posebnih zakonov in uredb. Nekatere teh odredb je vlada opravičila z njih nujno potrebo.

Pri presoji proračuna gospodarskih podjetij je prišel senat do prepričanja, da bi bilo treba režijske izdatke znatno znižati, da bi se dvignila rentabilnost teh podjetij, ki je danes prenizka.

Glede dela tobačne monopolske uprave se je po pravici pripominjalo, da je treba politiko proizvodnje in vnovčevanja tobaka preurediti tako, da bi od tega imela več koristi tako tobačni producent, ko tudi država.

Končno predlaga senatni finančni odbor, da se zniža zemljiški davek z ozirom na silen padec cen za vse kmetijske proizvode.

Brez dobrih cest ni napredka, pa tudi ne brez avtomobilov

Vsaka kulturno napredna država stremi za tem, da ima čim več dobrih cest in da z njimi privabi mednarodni avtomobilski promet, ker ta prinaša denar v deželo.

V nekem angleškem listu je predlagal neki čitatelj, da se podeli onemu ministru ali državniku, ki izpopolni cestno omrežje in dvigne avtomobilski promet, najvišje plemstvo in se mu odredi dosmrtna pokojnina v najvišjem znesku. Predlog angleškega čitatelja je prav gotovo utemeljen, ker pomeni jo dobre avtomobilske ceste povečanje tujski promet, ta pa prinaša denar v deželo. Mnogo bolj zanimivo pa je za nas dejstvo, da prihaja tak predlog od Angleža, ko vendar Anglija slovi po svojih asfaltiranih in tlakovanih cestah. Kaj pa naj rečemo šele mi, ki asfaltiranih cest skoraj ne poznamo in ko je naše cestno omrežje tako nezadostno, ceste pa tako slabe, da se tuji avtomobilisti v velikem ovinku izogibajo našim cestam.

V Avstriji, Švici, Nemčiji in Italiji izdajo vsako leto ogromne zneske za gradnjo novih cest in izboljšanje starih. Vse te države imajo večinoma že dobre ceste in vendar še vedno izboljšujejo svoje cestno omrežje. Vsled zmagovitega avtomobilskega prometa dobivajo ceste vedno večjo

važnost in danes se meri kulturna stopnja vsake države po stanju njenih cest. Država s slabim cestnim omrežjem velja tudi kot gospodarsko zaostala država, ki ne uživa kredita in ki nikdar ne more privabiti k sebi velikega tujkega prometa, ker se ta vedno bolj vrši na avtomobilah. To jasno dokazuje statistika tujkega prometa v Italiji. V letu 1932 je prišlo v Italijo od tujih turistov na avtomobilih in avtobusih 78 odstotkov vseh potnikov, po železnici le 22 odstotkov. Od 1.5 milijona tujcev, kolikor je obiskalo Italijo v letu 1932, je prišlo na avtomobilih 1.2 milijona, z železnico pa le 300.000.

Če bi imeli mi enako dobre ceste ko Italija, bi mogli velik del teh tujcev privabiti k nam. Če bi se nam posrečilo, da bi privabili le eno šestino tujcev, ki prihajajo v Italijo, bi to bilo že 200.000 tujcev, to je znatno več, kakor jih prihaja sedaj v Jugoslavijo. Če bi vsak teh tujcev potrošil pri nas le 2000 Din, kar je vsekakor zelo malo, bi pustili tujci v naši državi že 400 milijonov dinarjev denarja. Kako zelo bi se v naši revni deželi poznal ta denar! Dejansko pa bi vsi ti tujci pustili v državi mnogo več denarja, ker tujci, ki prihajajo z avtomobili, so mnogo bolj premožni ko

oni, ki prihajajo po železnici. Ti so navadno največji reveži in danes prihajajo k nam večinoma samo takšni tujei.

Jugoslavija leži zemljepisno tako srečno, kakor malokatera druga država na svetu. Ona tvori vez med orientom in okcidentom, poleg tega pa tudi zvezo med severom in jugom. Jugoslavija bi zato mogla biti prava prehodna dežela za vse tuje avtomobiliste. Vso ono ogromno armado tujcev, ki se vozi v Carigrad in vzhodno Evropo, bi mogli privabiti k sebi, če bi bile naše ceste le malo boljše. Toda avtomobilist, ki hoče v Carigrad skozi Jugoslavijo, mora v Zemlji čakati cel dan, da se more prepeljati čez Donavo. Ali je potem čuda, če tudi avtomobilisti ne skušajo potovati skozi Jugoslavijo v Carigrad, pa čeprav je pot skozi Jugoslavijo najbolj naravna zveza.

Neizmerno denarja smo zapravili, ker nismo pravočasno poskrbeli za dobre ceste. Vsako leto smo izgubili milijone in milijone, ker se je tujec iz strahu pred našimi cestami ustavil na meji Jugoslavije. Leta in leta bomo morali delati, da ta strah pred našimi cestami v tujem avtomobilistu premagamo in da nam ne bo več treba poslušati besed, kakor jih je izrekla Miss Roosevelt, ko je obšla v brezupni cesti v Sremu: »Čez Jugoslavijo le še z aeroplanom!«

Zato je nujno, da pričnemo z gradnjo avtomobilskih cest in da omogočimo tujcu, ki pride s severa, da more vsaj po eni cesti priti udobno k morju ali pa skozi Jugoslavijo v Carigrad. Kot avtom. ceste, ki so v Dravski banovini najbolj potrebne, je treba urediti ceste: iz Kranjske gore v Ljubljano in na Sušak. Iz Št. Ilje na Zidani most, od koder bi zahodno zasavska cesta vodila v Ljubljano in k morju, vzhodna pa v Zagreb in naprej proti Beogradu. Kadar začnemo z gradnjo teh cest, vedno začnemo že prepozno, ker bi te ceste morale biti že gotove. Zato pa ni gradnja teh cest več odlašati, temveč treba pričeti z njih gradnjo takoj — še to leto.

Gradnja teh cest je tako nujna, da se mora za njo potrebiti denar dobiti tudi v sedanjih težkih časih. In prepričani smo, da ga je tudi mogoče dobiti, če je le količjak dobre volje. Ne samo zaradi tujkega prometa, temveč tudi zaradi omiljenja brezposelnosti je gradnja teh cest kategoričen imperativ.

Če pa zgradimo avtomobilske ceste, potem moramo skrbeti tudi za promet do naših avtomobilov na teh cestah. Zatreči je že enkrat treba to reakcionarno naziranje, ko da ima avtomobil le ta namen, da služi kot davčni objekt. Ne, avtomobil je moderno prevozno sredstvo, ki ga nobena gospodarsko napredna dežela ne more več pogrešati, vsled česar mora tudi vsaka dežela razvoj avtomobilizma pospeševati.

Dobre ceste in razvit avtomobilizem — to sta dva pogoja tujkega prometa, na katera pa smo mi čisto pozabili. Potem pa se čudimo, če pada tujski promet navzlic vsem neverjetnim krasotam in zanimivostim naše zemlje. Res je že skrajni čas, da se spomnimo obeh pozabljenih pogojev in da popravimo zamujeno. In pot k blagostanju nam bo odprta.

Predavanje o novih davkih

Združenje trgovcev v Ljubljani priredi za svoje člane sestanke, na katerih se bo razpravljalo o aktualnih gospodarskih vprašanjih, predvsem o davčnem in vprašanju taks. Prvi sestanek bo za člane iz Šmartinskega okraja v četrtek, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne Mencingerja Stefana, Šmartinska cesta.

Za okraj Sv. Jakoba bo v petek, dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne Kavčič na Privozu.

za Šiško pa v ponedeljek, dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne Štepec. Uprava Združenja vabi ne samo člane teh okrajev, temveč tudi ostale gg. trgovce, da se teh važnih sestankov polnoštevilno udeležijo. — Uprava.

Plenarna seja Zbornice za TOI

Apel predsednika Jelačina na poslance in senatorje. — Z gotovim gospodarskim načrtom treba priti v Beograd

V četrtek je bila plenarna seja Zbornice za TOI. Seja je bila polnoštevilno obiskana, pri vsaki točki dnevnega reda pa se je pokazala popolna enodušnost vseh naših gospodarskih krogov.

Sejo je otvoril predsednik Zbornice Ivan Jelačin, konstatiral sklepčnost, pozdravil vse prisotne zbornične člane, zlasti pa zastopnika banske uprave dr. Borštnerja.

Za zapisnikarja je imenoval dr. Koceta, za overovatelja zapisnika pa zbornična svetnika Ivana Bahoveca ter Milka Krapeža.

Nato je na kratko omenil dnevni red današnje seje ter naglasil, da je zlasti potrebno, da razpravlja zbornica o sedanjih gospodarskih razmerah.

Nato je podal razna predsedstvena naznanila.

1. Ministrstvo za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 17. februarja odobrilo spremembo zborničnih pravil, da se zmanjša število v Ljubljani bivaajočih zborničnih svetnikov od 22 na 13, da bodo v bodoče v trgovinskem in industrijskem odseku iz Ljubljane po štirje člani, iz obrtniškega 3, iz gostilniškega pa 2 člana.

2. Ministrstvo za trgovino in industrijo je nadalje odobrilo na seji z dne 27. decembra 1933. sklenjeno službeno pragmatiko in pokojninski sklad.

Po tej odločitvi ima Zbornica 5 konceptnih uradnikov, 6 pisarniških uradnikov, 5 pomožnih moči in 4 uradne služitelje. Na novo službeno pragmatiko je bilo v celoti prevedeno 20 stalnih nameščencev.

3. Kr. banska uprava je z razpisom z dne 12. januarja odobrila povišanje zborničnih taks, katero je sklenil zbornični svet na seji z dne 27. decembra 1933.

4. Na mesto odstopivšega zbor. svetnika inž. Kobija je predsedništvo na podlagi zborničnega sveta vpoklicalo v Zbornico njegovega namestnika ravnatelja dr. Cirila Pavlina, ki ga je predsednik toplo pozdravil, zbornični svetniki pa z aplavzom.

5. Poslovnik, ki ga je Zbornica predložila trgovinskemu ministrstvu, je ministrstvo poslalo banski upravi na znanje.

Nato je nadaljeval predsednik Jelačin:

Dne 5. januarja 1934 je umrl Ivan Rebek, ključavničarski mojster v Celju, ki je bil od leta 1921 do leta 1927 član naše Zbornice. Blagopokojnik se je za interese našega obrtništva vedno živo zanimal in si kot organizator, buditelj in voditelj slovenskega obrtništva pridobil trajne zasluge. Njegova požrtvovalnost in lepi uspehi v prizadevanjih za dobrobit slovenskega obrtništva nam nalagajo dolžnost, da ohranimo blagopokojnika trajno v najlepšem spominu.

Znak sožalja nad izgubo tega vrlega moža, katero ste izrazili s tem, da ste vsi raz sedeže, se zabeleži v zapisnik današnje seje.

Nato je predsednik Jelačin podal obširno in nad vse zanimivo poslovno poročilo, ki ga objavimo prihodnjic.

Govor predsednika Jelačina

Svojemu poslovnemu poročilu je podal predsednik Jelačin še par besedi z ozirom na naše splošne gospodarske razmere.

Zbornica je s pomočjo svojih zborničnih svetnikov in svojega vestnega uradništva izvršila ogromno delo. Kljub vsemu temu delu pa moramo reči, da le še ne vidimo izhoda iz labirinta, v katerega smo zašli. Pred petimi ali šestimi leti smo še mnogo bolj pogumno gledali na položaj in takrat smo že upali, da smo prišli v stabilizirane denarne in valutne razmere ter v splošno konsolidacijo. Sedaj pa se je vse to obrnilo.

Za vsako stvar je neki vzrok in tako mora tudi za poslabšanje razmer biti neki vzrok. In mnenja sem, da so ta vzrok nekatere osebe, ki hočejo ali ki ne znajo podrediti svojih interesov celoti. (Tako jel) Ono uima smisla za pravni red, ki tudi ne pozna skrbi za bodočnost. Pri nas pa so ljudje, ki so se vse življenje trudili in ki danes kljub vsemu svojem delu ne vedo, kakšna bo njih bodočnost.

Manjka nadalje programa za bodoče delo. Imamo le program eksperimentiranja, ki pa pomeni le gospodarsko škodo.

Nato je govoril predsednik Jelačin o nujni potrebi kritike, poštene in dobronamerne kritike ter ostro grajal, da se tudi najboljše kritika zlorablja od denunciantov. Od tega trpe zlasti mnogo Slovenci in po-

sledica tega je, da smo vedno v defenzivi, vsled česar tudi manj dosežemo. Naša zbornica hoče sodelovati pri vsakem konstruktivnem delu, zato pa se nam tudi ne sme jemati možnosti za sodelovanje. Ta pa se nam jemlje, če se nam ne pusti povedati niti suhih števil. (Odobravanje.) Tem bolj moramo zahtevati možnost sodelovanja, ker se zavedamo, da je naše delo namenjeno celoti, ker skušamo dati ljudem kruha in zasluzka.

Če nismo izvoljeni, temveč le imenovani zbornični svetniki, smo pa vendar imenovani za to, da delamo po svojem najboljšem prepričanju, ne pa da smo le figure. (Tako jel)

Nato omenja predsednik Jelačin skupščinsko polemiko med sedanjim in nekdanjim prometnim ministrom. Ne da bi se spuščali v to, kdo da ima prav, mora le poudariti, da mora človek iz časopisnih vesti o tej borbi dobiti vtis, da tu nekaj smrdi!

In tu treba omeniti predvsem še železnico iz Kočevja na Sušak. Ko je bila Slovenija odrezana od morja, se je reklo, da dobi zato zvezo z morjem. Koliko smo se trudili, da se ta obljuba tudi izpolni, koliko sej je bilo in sestankov! Končno je bila ta proga tudi uzakonjena, toda denar se je uporabil v druge svrhe. Je to bila nezakonitost, ki jo moram s tega mesta ugotoviti. (Odobravanje.) In zato moram reči, da tako ne bo šlo naprej. Ne gre, da se vedno le obljublja, da se izdajajo zakoni in uredbe, ko pa je treba po teh zakonih tudi plačati, pa se denar ne izplača. Ne spoštuje se niti lastni podpis in za že podpisane zadeve je treba znova prositi, da se dovolijo.

Če pogledamo danes petnajst let nazaj, kar se je pri nas zgradilo, potem se nam odkriva zelo revna bilanca. Dobili smo carinarnico, ki pa se je zgradila iz kaldrminskega fonda in vojašnice v Škofji Loki in potem pride pika. In če mine še petnajst let, potem bilanca najbrže tudi ne bo dosti bolj ugodna. In zato mislim, da ni drugega izhoda, ko da se naši poslanci in senatorji, pa naj pripadajo tej ali oni skupini, dogovore predno gredo v Beograd med seboj, kaj da bodo zahtevali in da nastopijo v Beogradu z enotnim programom. Če se to ne doseže, potem res ne vem, kako bi moglo priti do zboljšanja. (Prijetjevanje.)

Omenil sem preje naš železniški program. Moram poudarjati, da moramo na njem vztrajati in se ne pustiti premotiti samo od lepih obljub. Ta program se mora tudi izvršiti!

Nato je predsednik Jelačin omenjal, kako so gospodarski krogi že pred leti svarili pred nekaterimi koraki. Toda gospodarskih zastopnikov se ni poslušalo in vsled tega je nastala zmeda, iz katere je izhod tem bolj težaven.

Sedaj se favorizira napredujejo na škodo naših denarnih zavodov, ki so bili ustanovljeni od idealnih ljudi in ki so tudi idealno izpolnjevali svoje naloge. Mi tega propadanja naših denarnih zavodov ne moremo mirno gledati, kakor nam ne more biti vseeno, če danes niti najmočnejše firme ne vedo, kako bo jutri. (Odobravanje.)

Koncem svojega govora je predsednik Jelačin ponovno apeliral na vse poslance in senatorje, da opozore odločujoče kroge na težke posledice, ki morajo nastati, če bi še naprej trajalo sedanje stanje. Mnoga velika industrijska podjetja delajo le še v zelo zmanjšanem obsegu in nevarnost je, da se brezposelnost še poveča, če se ne prične z javnimi deli, predvsem z gradbo železnice in cest. Ta dela se morajo izvesti, vse napake sedanjega gospodarstva pa se morajo nehati. (Dolgotrajno odobravanje.)

Nato se je oglasil k besedi poslanec Krejči, ki je zlasti govoril o boju za omiljenje novih davčnih zakonov. V finančnem odboru so se slovenski poslanci trudili od 21. novembra neprestano, da so dosegli marsikatero omiljenje. Dosegli so toliko, ko nobeni drugi poslanci. V Vojvodini plačuje kmet od hektarja zemlje, ki mu da okoli 900 Din dohodkov, celih 600 Din davka, toda vojvodinski poslanci niso mogli doseči znižanja zemljarine. Mi pa smo dosegli, da ni bila uvedena trošarina na les, ki bi našega kmeta nad vse zadela. Pomisliti je tudi treba na velike izdatke, ki jih ima država v Sloveniji. Tako je 16 odstotkov vseh upokojujencev v Dravski ba-

novini. Ni vse v redu v naši državi, toda priznati je treba, da so se zlasti slovenski poslanci trudili, da dosežejo zboljšanje. (Odobravanje.)

Predsednik Jelačin pripominja nato, da rad priznava, kar je tudi že omenil v svojem poslovnem poročilu, da sta zlasti poslanca Ivan Mohorič in posl. Krejči storila v polni meri svojo dolžnost in se obema zato tudi zahvaljuje. Toda nekatere reči so vendar napačne in to treba tudi povedati. Zlasti pa ne more odobravati tega sistema, da je treba za že sklenjene stvari vedno znova prositi. Tako n. pr. je sedaj regulacija Ljubljane zopet v negotovosti, čeprav je bilo že sklenjeno vse do podrobnosti.

Isto je tudi z železniško zvezo Slovenije z morjem, ki dasi uzakonjena, še vedno čaka na izvršitev in ki je danes morda od nje še bolj daleč ko pred 15 leti. (Odobravanje.)

Nato poroča o volilnem redu za zbornico ter predlaga, da se sprejme novi volilni red v načelu v celoti, da pa stilizacijo nekaterih členov izpopolni odbor, ki je bil izvoljen za sestavo volilnega reda. Sprejeto.

Zbor. svetnik Lavtižar poroča nato o računskem zaključku za l. 1933 in o skontaciji blagajne. Predlaga odobritev zaključka in absolutorij generalnemu tajniku Mohoriču kot šefu zborničnega urada, čemur pritrjuje plenum soglasno.

Predsednik Jelačin poroča nato o predlogu, da se poveča število gostinskega od-

seka od 8 na 10 in bo po tej spremembi štel plenum zbornice 58 članov. (Sprejeto.)

Nadalje poroča predsednik Jelačin o izdvojitvi pokojninskega sklada iz zbornične imovine, ker to zahteva ministrstvo. Pokojninski sklad dosega danes 3.572.574 dinarjev. Nadalje predlaga, da se tudi stanovanjska hiša na Bleiweisovi cesti dodeli v pokojninski sklad. Končno naj se pooblasti predsedstvo, da ev. dodeli pokojninskemu skladu še druge zneske. Vse tri predloge je sprejel plenum soglasno. V zvezi s tem izvoli nato plenum kot člana upravnega odbora pokojninskega sklada predsednika obrtnega odseka Rebeke in predsednika industrijskega odseka posl. Krejčija. Predsednik tega odbora je predsednik Zbornice, dva člana pa sta iz vrst nameščencev in sicer eden iz aktivnih, drugi pa iz upokojenih.

Z uveljavljanjem službene pragmatike je treba izvoliti disciplinarni svet, v katerega se izvolijo: iz trgovskega odseka g. Senčar kot član, g. Berjak pa kot namestnik, iz obrtniškega g. Bricelj kot član, g. Krapež pa kot namestnik in iz industrijskega dr. Rekar kot član in dr. Pavlin kot namestnik.

Nato je podal dr. Koceta veliko poročilo o tujem prometu in predlagal celo vrsto predlogov, kako zboljšati tujski promet. Njegovo poročilo, ki ga je sprejela zbornica z odobravanjem, priobčimo prihodnjic.

Sledili so samostojni predlogi zborničnih svetnikov. O teh predlogih in debati, ki so jo povzročili ti predlogi, poročamo prihodnjic.

Ker je bil s samostojnimi predlogi dnevni red plenarne seje izčrpan, je zaključil predsednik Jelačin sejo z zahvalo vsem članom sveta za njih sodelovanje.

Seja zborničnih odsekov

Seja trgovinskega odseka Zbornice za TOI

V sredo pred- in popoldne se je vršila pod predsedstvom zborničnega podpredsednika K. Elsbacherja seja trgovinskega odseka, ki je razpravljal in sklepal o vseh perečih vprašanjih, ki se tičejo specialnih trgovskih interesov. Navzočni so bili poleg predsedujočega Elsbacherja in predsednika zbornice Jelačina še svetniki: Ivan Bahovec, Anton Stergar, Franc Čeh, Leopold Bruderman, Franc Berjak, Ferdo Pinter, Stanko Lenarčič, Rudolf Stermecki, Josip Lavtižar, Janko Klun, Edmund Kastelic in Milko Senčar.

Po otvoritvi seje in naznanilih predsedstva je zbornični predsednik Jelačin čestital g. Elsbacherju v imenu odseka k 70letnici obstoja njegove tvrdke, povdarjajoč nacionalne in gospodarske zasluge Elsbacherjeve rodbine za Laško in naš narod sploh. Čestitkam so se priključili vsi navzočni z živahnim aplavzom.

Nato je tajnik dr. Pleš podal obširno poročilo o delovanju odseka in o važnejših akcijah, ki jih je izvršila Zbornica za zaščito in pospeševanje trgovine v času od zadnje odsekove seje. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

Sledila je nato razprava o načrtu volilnega reda, ki je bil soglasno sprejet v obliki, kakor ga je izdal poseben, v plenarni seji za to izvoljeni odbor.

Odsek je nato razpravljal o reviziji sejmskih pravic, ki je nujno potrebna, ker so vsled prevelikega števila izgubljenih živinskih sejmi na pomenu in ne morejo opravljati funkcij, ki so jim namenjene v gospodarskem življenju. Blagovni sejmi naj se kot nepotrebni ukinejo.

Glede obveznega zavarovanja trgovcev se je sklenilo poslati ministrstvu predstavko, da se čim prej uzakoni načrt uredbe, ki mu je bil predložen od Zbornice že prošlo leto.

Izčrpano se je razpravljalo tudi o določitvi obsega obrtnih pravic trgovca z mešaním blagom in branjevca, pa so se storili sklepi za ureditev tega vprašanja.

Sklenilo se je nadalje predlagati dopolnitev zakona o pobijanju nelojalne konkurence, da se prepreči razni izrodki reklame in načini poslovanja, ki niso v skladu z dobrimi običaji in škodujejo ugledu poštenega in solidnega trgovstva.

Prav izčrpano se je po poročilu zborničnega konzulenta Žagarja razpravljalo o davčnih zadevah. Zbornični svetniki so poročali, kako bo davčna novela vplivala na gospodarske razmere v posameznih okoliščinah, pa so se na podlagi teh poročil in danih pobud storili potrebni sklepi.

Odsek je razpravljal tudi o otvarjanju

prodajalnic industrijskih podjetij, od katerih so nekatera, ki nimajo sedež obrta na zborničnem področju, s svojimi prodajalnici formalno prepravila Dravsko banovino. Trgovski odsek se je glede tega vprašanja priključil v celoti sklepu obrtnega odseka, ker je radi takih prodajalnic najtežje prizadeto naše obrtništvo, zlasti čevlarska in krojaška stroka. Razpravljalo se je nato še o odobritvi tarif za tehtnice, sejme, o prošnjah za podelitev državljanstva i. dr.

Po poročilu g. Elsbacherja je bil v disciplinarni svet zbornice izvoljen svetnik Senčar, za njegovega namestnika pa svetnik Berjak. Po izčrpanem dnevnem redu so poedinj svetniki poročali o razmerah v svojih okoliščinah, kakor o telefonskih priključkih, železniških tarifah i. dr.

Ob koncu se je predsedujoči g. Elsbacher zahvalil vsem za sodelovanje, pozval na solidarnost vseh gospodarskih krogov in zaključil sejo.

Seja obrtnega odseka

Pod predsedstvom zborničnega podpredsednika Rebeke je zboroval v sredo obrtniški odsek. Dnevni red je bil precej obširen.

Po poročilu odsekovega predsednika o delu Zbornice od zadnje plenarne seje je odsek razpravljal o davčnih zadevah z ozirom na nove davčne zakone.

Nato je odsek razpravljal o predlogu volilnega reda Zbornice in je odsek ta predlog v celoti odobril.

Odsek je nadalje razpravljal o programu izpitne snovi za mojstrske in pomočniške izpite ter imenoval člane mojstrskih izpitnih komisij.

Obširno je razpravljal o zakonskem načrtu proti šušmarstvu, noveliranju predpisov proti nelojalni konkurenci in ureditvi pomožnih lokalov (prodajalnic in podružnic). V tem pogledu je sprejel odsek te sklepe:

1. Uvede naj se zapora za izdajo pooblastil in dovolil do nadaljnjega.

Izjemoma naj se izdajo pooblastila in dovolila samo iz važnih gospodarskih razlogov in potrebe, ako to predlaga pristojna zbornica.

2. Otvarjanje novih pomožnih lokalov in podružnic naj se do nadaljnjega ustavi. Izjema naj se dopušča le pod pogoji, kakor so navedeni v drugem odstavku 1. sklepa.

3. Za industrijsko proizvodnjo predmetov, ki presegajo splošno potrebo in ki jih izdelujejo mali producenti, naj se veljavno za vso državo uvede kontingentiranje po predlogu pristojnih zbornic.

Nato je razpravljala odsek še o ureditvi odplačevanja obrtniških dolgov in obrtni-

skih kreditov ter o akciji za pospeševanje gostilničarstva.

Sledilo je še poročilo zavražda za pospeševanje obrta ter razni samostojni predlogi zborničnih svetnikov, ki jih je odsek odobrila.

Nato je odsekov predsednik Rebek zaključil sejo.

Seja industrijskega odseka

Industrijski odsek je imel pod predsedstvom zborničnega podpredsednika Dragotina Hribarja sejo, na kateri je po podanih naznanilih predsednika podal obširno tajniško poročilo generalni tajnik Ivan Mohorič. Nato je odsek razpravljal o predlogu novega volilnega reda in ga v celoti sprejel. Zbornični konzulent Zagar je podal nato izjerno poročilo o novih davčnih zakonih in njih izvedbi. Nakar je generalni tajnik Ivan Mohorič podrobno poročal o predlogu, da se ustanovi industrijska banka. Odsek se je izjavil proti ustanovitvi takšne banke.

Odsek je nadalje razpravljal o danes zelo aktualnem vprašanju otvarjanja prodajalnic industrijskih podjetij.

Končno je odsek še odobril razna poročila in samostojne predloge zborničnih svetnikov, nakar je predsednik Hribar zaključil sejo.

Adria prašek je boljši

ZDRUŽENJE TRGOVCEV ZA SREZ RADOVLJICA V RADOVLJICI

ima redno letno skupščino v nedeljo, dne 8. aprila ob 14. uri v hotelu Starkl na Bledu (Milno). — Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Predložitev računskega zaključka za leto 1933. 3. Poročilo nadzorstvenega odbora. 4. Predložitev proračuna za leto 1934. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti. Ako ob določen uri ne bi bilo navzočih zadostno število članov, bo občni zbor eno uro pozneje ob vsakem številu navzočih članov. — Vsi lesni trgovci se naprošajo, da pridejo k skupščini 1 uro prej k zborovanju lesne sekcije.

Računski zaključek za l. 1933 in proračun za l. 1934 sta članom od 20. marca do 4. aprila v pisarni združenja na vpogled. (Cl. 381. o. z.).

Samostojni predlogi se morajo predložiti upravi najkasneje tri dni pred skupščino.

Predsednik: L. Fürsager.

Denarstvo

PRVA SEJA NOVE UPRAVE NARODNE BANKE

Prva seja novoizvoljene uprave Narodne banke je bila v ponedeljek. Sejo je otvoril guverner Bajloni, ki je zlasti pozdravil vse nove člane uprave. Nato je bila izvoljena eksekutiva, ki jo tvorijo: guverner Bajloni, viceguvernerja dr. Čingrija in dr. Lovčević ter člana uprave Andrija Radovič in Jovan Markovič. Eksekutiva je torej ostala čisto neizpremenjena. — Za predsednika upravnega odbora pokojninskega fonda bančnih nameščencev je bil izvoljen Blagoje Antoničević mesto Andrije Radoviča, ki je odstopil. Nato je bilo prečitano poročilo o delu Narodne banke v preteklem mesecu.

*

Zlata podloga Belgijske narodne banke je znašala po njenem zadnjem izkazu 13.553 milijonov frankov, obtoč njenih bankovcev pa 17.312 milijonov frankov, da znaša zlato kritje 68,88 % proti 68,55 % v prejšnjem tednu.

Konverzija 7% in 7,5% dolarskih obli-gacij tirolske vodovodne družbe v 5 odstotne šilinske obligeacije se ni posrečila in je le malo lastnikov prijavilo svoje obligeacije v zamenjavo.

Atenska banka izplača za l. 1933 le 6 % dividende, dočim je za l. 1932 izplačala 12 % dividendo.

Francosko-srbska banka izplača tudi za l. 1933 50dstotno dividendo.

Seja načelstva ljubljanskega Združenja

Uprava Združenja trgovcev v Ljubljani je imela v torek, dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer sejo, na kateri se je razpravljalo o celi vrsti aktualnih vprašanj. Predsednik Karel Soss uvodoma prečita vse došle čestitke novi upravi. Nato čestita članu uprave Janku Kreku k ponovni izvolitvi za predsednika Društva trgovskih potnikov in zastopnikov ter želi, da bo tudi v bodoče delo obeh organizacij vzajemno in složno. Nadalje sporoča, da je opravičil svojo odsotnost predsednik Zveze trg. združenj J. Kavčič, ki se mudi na važnih konferencah v Beogradu zaradi ustanovitve vsedržavne zveze trgovskih združenj.

Po končanem predsedstvenem poročilu je uprava podrobno razpravljala o proračunu ljubljanske občine. Pri tem se je ugotovilo, da nima trgovstvo v magistratnem gremiju, ki je za gospodarstvo občine posebne važnosti, nobenega zastopnika. Nato se je sklenilo, da uprava na to opozori župana dr. Dinka Puca s prošnjo, da dopolni mag. gremij z zastopnikom trgovcev. Nadalje se je razpravljalo o nameravanih novih socialnih davčinih in bo uprava po svojem zastopniku na predlog podpredsednika Albina Smrkolja podvzela vse potrebne korake, da se gospodarski krogi ne obremene z novimi socialnimi dajatvami, katerih ima trgovstvo že itak več kot preveč.

Pavel Fabiani je podrobno govoril o posejanju trgovskih potnikov pri zasebnih strankah ter ugotovil, da obrtna oblast nalaga vsem kršiteljem obstoječih predpisov prenikajo kazni. Da bi se radikalno zatrlo nelegitimno poslovanje trgovskih zastopnikov, zlasti inozemcev, je nujno potrebno, da se odmerjajo stroge kazni, ki naj se po možnosti stekajo v fond za podpiranje brezposelnih.

Ivan Jelačin se je dotaknil vprašanja najemnih pogodb in raznih ostalih novih davščin, ki so se uvedle ter konstatira, da trgovstvo nemore spričo težkih časov prenašati nobenih novih bremen.

Janko Krek predlaga, naj se mestno občino zainteresira, da obdači vse velikanske reklame zunanjih podjetij. S tem bo gotovo dobila lepe prispevke za omiljenje brezposelnosti.

Ivan Bahovec razpravlja o bednostnem fondu ter predlaga, naj se ugotovi, kdo vse uživa podporo iz bednostnega fonda.

Milan Česnik vpraša predsednika Sossa, kaj je z mestno prodajalno elektrotehničnih predmetov. Načelnik Soss odgovori, da se je o tej stvari razpravljalo že v predsejnih obč. sveta, vendar bo uprava ponovno zainteresirala g. župana in zahtevala, da se omenjena trgovina čim prej ukine, ker ne gre, da mestna občina svojim lastnim davkoplačevalcem ustvarja konkurenčna podjetja, zlasti taka, ki so za občino več ali manj pasivna.

Nato je blagajnik uprave Anton Verbič poročal o blagajniškem stanju združenja, ki spričo težkih ekonomskih prilik ni baš rožnato. Predlaga, da uprava sklene pobirati doklade v kritje primanjkljaja v isti izmeri, kakor lani. Soglasno sprejeto.

Tajniško poročilo Šmuce je obsegalo poročilo o pripravih za socialno zavarovanje trgovstva. Izvolil se je nato poseben odbor, ki bo v zvezi z delovanjem Zveze trg. združenj nadaljeval akcijo za izvedbo soc. zavarovanja trgovstva. V odbor so bili izvoljeni: preds. Soss, podpreds. Smrkolj, člani Verbič, Iv. Bahovec, Janko Krek in Stane Vidmar.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlelika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šeleburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Pri slučajnostih so se rešile prošnje za podporo posameznih onemoglih trgovcev in trg. sotrudnikov.

Glede na nove predpise zakona o neposrednih davkih in o izpremembah zakona o takсах je uprava sklenila, da priredi za člane posebne informativne sestanke, in sicer:

Za šmartinski okraj v prostorih Štefana Mencingerja v četrtek, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer.

Za Sv. Jakoba okraj v prostorih gostilne Fr. Kavčič na Privozu v petek, dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer.

Za Šiško, v ponedeljek, dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne Štefica. Sestankov naj se udeležijo po možnosti tudi ostali trgovci, čeprav niso iz dotičnega okraja. Za centrum mesta se priredi še posebno predavanje.

Da se poživ medsebojni tovariški stiki in medsebojno spoznanje, je uprava na predlog preds. Sossa sklenila, prirediti v Trgovskem domu družabne sestanke, na katerih se bo uvodoma razpravljalo o aktualnih vprašanjih, da bi imel tako vsak trgovec priliko, da pove svoje mnenje.

V prireditveni odsek so bili izvoljeni: nač. Soss, Smrkolj, Krek, Čebin, Česnik, Kham, Jelačin, Kavčič itd.

Ta predlog je prav posebno priporočal podpreds. Smrkolj z ugotovitvijo, da je nujno potrebno poživljenje medsebojnih tovariških stikov.

Končno je Viktor Šober predlagal, naj bi se vendar uredilo vprašanje enotnega odpiranja in zapiranja trgovin ob praznikih. Ker je uredba še vedno v veljavi, se o tej stvari ni moglo še konkretnije razpravljati in se je to vprašanje prepustilo poznejši ureditvi.

S tem je bil dnevni red izčrpan, nakar je preds. Soss zaključil sejo ob pol 11. uri zvečer. — Š.

Adria prašek je boljši

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini Flora Lager-Neekermann v Celju. Poravnalni sodnik dr. Mak, poravnalni upravnik odvetnik dr. Gvido Sernec. Narok za sklepanje poravnave dne 26. aprila ob 9. Rok za oglasitev do 21. aprila.

Poravnalno postopanje je uvedeno nadalje o imovini trgovca Mencingerja Tomaža, trgovca v Ljubljani, Sv. Petra cesta 43. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Adlešič. Narok za sklepanje poravnave dne 27. aprila ob 9. Rok za oglasitev do 20. aprila.

Narok za sklepanje o poravnavi, ki jo predlaga Prva jugoslovanska tovarna hladilnih strojev, dr. z o. z. v Ljubljani, se določa na dan 6. aprila ob 10. Prezadolženec ponuja upnikom III. razreda 100dstotno kvoto, plačljivo najkasneje v enem letu po pravomočnosti potrditve poravnave.

Adria prašek je boljši

CIKLUS PREDAVANJ O SODOBNI NEMČIJI

Prvo je gospodarstvo in potem šele politika. Hitler je zgrešil, ko je mislil, da proti principom znanstvene ekonomije lahko uveljavi svoje nacionalno-socialistične teorije.

Kako zelo se je motil, dokazuje Ivan Kreft vsak ponedeljek ob 18.30 v svojih radio-predavanjih. Hitler namreč s svojimi ukrepi krize ni mogel odpraviti, temveč jo je le pospešil. Gospodarska vprašanja bodo Hitlerja najbrže tudi ugonobila, ker njihovi rešitvi nikakor ni dorasel.

Kdor se za gospodarska vprašanja zani-ma, naj ne zamudi Kreftovih predavanj.

Po svetu

V odbor za postavitev spomenika kralju Petru v Beogradu so bili izvoljeni: dr. Ninko Perić kot predsednik, kot podpredsednika pa Miroslav Kulmer in Rudolf Majster.

Jugoslovanska narodna stranka je imenovala kot svojega glavnega organizatorja v Primorski banovini bivšega bana dr. Tagaglio.

General Žekov je po povratku iz Berlina izjavil, da mu je Hitler dejal, da bi sporazum med Bolgarsko in Jugoslavijo olajšal položaj na Balkanu. Nemčija je za ta sporazum, ker ni med Jugoslavijo in Bolgarsko nobenih nasprotstev.

Usodni odstavek iz Mussolinijevega govora se glase: »Madjarska je izolirana in opana dežel, ki so absolutno madjarske... Madjarska zasluži boljšo usodo in jo bo tudi imela (s pomočjo Italije). — Zgodovinski cilji Italije so Azija in Afrika. Niti en velik problem, ki visi že 15 let med Italijo in Francijo, ni bil ugodno rešen. — Ko se razorožitvena konferenca brez uspeha razide, treba samo še konstatirati smrt Društva narodov. — Iluzija je, če kdo misli, da je mogoče narod, kakršne je nemški, ohraniti v stanju razorožitve.

Francoski tisk ostro odklanja Mussolinijev govor, ker je revizionističen, v popolnem nasprotju s francosko sredozemsko politiko in ker nasprotuje tudi francoskemu stališču v razorožitvenem vprašanju. Tisk konstatira poslabšanje francosko-italijanskih odnosov. Viden znak tega poslabšanja je skorajšen odpoklic francoskega veleposlanika Chambruna, ki se je izkazal kot popolnoma neinformiran.

Enako odklanja Mussolinijev govor češkoslovaški tisk in tudi ves tisk v državah Male antante.

Angleški tisk je iznenaden in vznemirljen predvsem vsled Mussolinijevega imperialističnega izpada, da je Afrika in Azija historični cilj Italije.

Zadovoljen pa je nemški tisk, ker se je povečalo italijansko-francosko nasprotje in s tem utrdilo stališče Nemčije.

Mussolini skuša dobiti od Hitlerja izjavo, da se odpoveduje Nemčija vsaki agitaciji za priključitev Avstrije k Nemčiji.

Nemški letalci pripravljajo velik demonstracijski polet v bivše nemške kolonije. Angleška vlada je že podvzela potrebne korake, da ta let prepreči.

Velike ovire vstopu sovjetske Rusije v Društvo narodov delajo Anglija, Italija in nekatere druge države.

Novo veliko špijsko afero so odkrili v Franciji. Prijeti špijski so opravljali tudi gospodarsko špijsko.

Med Poljsko in Litvo se pripravlja sporazum glede Vilne. Litavska narodna manjšina bi dobila po tem sporazumu obsežne pravice.

Nizozemska kraljica mati, Ema, je umrla v Haagu.

Na italijanskega gen. konzula v Mehiki je oddal neki Italijan 5 strelav in ga težko ranil.

Belgijski senator Petitjean, čegar ime se je imenovalo v zvezi s čekovno knjižico Staviskega, je odstopil kot senator.

Staviski je bogato podpiral radikalne stranke, kakor je pred preiskovalno komisijo izpovedala neka priča, čegar imena pa oblasti nočejo povedati.

Vsled Staviskijeve afere odstavljani višji uradniki v francoskem poljedelskem ministstvu, Blanchard, je izvršil samomor. Najbrže pa ga bodo rešili. Je to že četrti samomor, ki ga je povzročila Staviskijeva afera.

Nove demonstracije se pripravljajo v Parizu, ker je javnost vsled vedno novih odkritij v Staviskijevi aferi vedno bolj ogorčena.

Angleška vlada namerava ustanoviti iz bivših bojnikov poseben rezervni kor, ki pa bi bil vpoklican samo v primeru vojne.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Skupščina Združenja trgovcev v Brežicah

V torek, dne 13. t. m., je bila v prostorih združenja v Narodnem domu v Brežicah redna letna skupščina Združenja trgovcev v Brežicah.

Skupščino, ki se je udeležilo veliko število članov, je otvoril in vodil predsednik združenja Anton Umek. Po otvoritvenem magovoru predsednika in prečitani zapisnika zadnje skupščine je poročal zvezni tajnik Igo Kaiser o gospodarskem položaju s posebnim ozirom na težkoče, s katerimi se bori naša trgovina, in o akcijah, ki jih je Zveza trgovskih združenj izvedla v zaščito in omiljenje težkega položaja.

Predsednik Anton Umek je podal nato tajniško poročilo in statistične podatke o gibanju članstva in pomožnega osebja ter onisal važnejše akcije, ki jih je izvedlo združenje.

Blagajnik združenja M. Vidmar je prečital računski zaključek za leto 1933 in poročal za tekoče leto. Računski zaključek in poročila sta bila po daljši debati soglasno odobrena.

Zvezni tajnik je poročal za tem o predlogu o zaščiti trgovcev, industrijecev ter obrtnikov in o spremembi pravil združenj, ki jo je odredila kr. banska uprava. Sprememba pravil je bila sprejeta.

Pri »Slučajnostih« se je vršila kratka debata o krajevnih razmerah, nakar je predsednik Anton Umek zaključil zborovanje.

Zunanja trgovina

Zobotrebi se smejo po najnovšem odloku fin. ministra izvažati brez potrdila o zavarovanju valute.

Avstrija bo ves svoj uvoz pšenice krila iz Jugoslavije in Madjarske, kakor zatrjuje uradni organ Zavoda za zunanjo trgovino. Madjarski bo Avstrija zagotovila letni kontingent v višini 15.000 vagonov pšenice, Jugoslaviji pa v višini 5000 vagonov.

Nemška trgovinska bilanca je bila v januarju in februarju pasivna za 57 milijonov, dočim je bila lani v istem času še aktivna za 50 milijonov mark.

Dohodki Sueške prekopne družbe so znašali od 1. januarja do 10. marca 1934 1708 milijonov frankov, za 96 milijonov več ko v istem času lani.

Pristaniški odbor v Solunu se pogaja za najetje posojila v višini 250.000 funtov, ki bi ga uporabil za razširjenje pristaniških naprav.

Vickers Ltd v Londonu izplača zopet 4 % dividendo.

250.000 delavcev v avtomobilskih tvornicah je začelo v U. S. A. stavkati.

20.000 ton jeklenih cevi v vrednosti 1 milijona funtov je naročila sovjetska vlada v Angliji.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 21. marca objavlja med drugim: Uredbo o izpremembah in dopolnitvah v uredbi o specialnih dokladah v denarju in naravi za drž. uslužbenke kazenskih in podobnih zavodov. — Odločbo o uporabi terjatev inozemcev in vnovčitev kuponov in vrednostnih papirjev. — Odločbo o uvedbi novih meničnih golic. — Telefonski promet z inozemstvom. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Iz trgovinskega registra

Izbrisali sta se ti tvrdki:

Kresse & Hönigmann, trgovina z mešanim blagom s točilnico žganja v Kočevju. Tvrdka je bila izbrisana, ker zaradi razida družabnikov že od 1. 1911 ne obstoja več.

Josip Schanesberger, izvoz sira in trgovina z deželnimi pridelki v Mariboru, zbog smrti lastnika in prestopa obrta.

Statistika zavarovanega delavstva v januarju

Po podatkih SUZOR-a je bilo v januarju v vsej državi zavarovanih delavcev in namješčenecv 484.232, to je za 28.842 manj ko v decembru in za 1783 več ko v januarju 1933.

Najbolj je padlo število zavarovanega delavstva v Beogradu (za 3387), nato v Skoplju (za 1958), Osijeku (1623) in Dubrovniku (1325). Relativno pa je bilo nazadovanje največje v Dubrovniku (za 8.09 %) in v Skoplju (za 7.69 %).

Več pa je bilo zaposlenih delavcev v Zagrebu (za 1405), Banji Luki (1371), Novem Sadu (1189), Somboru (1137) in Vel. Bečkerek (1055). Relativno je bilo največ na novo zaposlenih delavcev v področju okrožnega urada v Banji Luki (11.62 %) in v Somboru (8.47 %).

Število članstva pri zasebni bolniški blagajni »Merkur« v Zagrebu je zopet nazadovalo in sicer za 649 članov. Naraslo pa je število članstva tako pri Trgovskem bolniškem podpornem društvu v Ljubljani, ko pri Beograjski trgovački omladini, ki ima 962 novih članov.

Zopet so nazadovale delavske mezde in sicer v primeri z januarjem lani za 0.96 Din. Povprečna zavarovana delavska mezda znaša le še 22.71 Din. To stalno padanje standarda jugoslovanskega delavca je tudi eden bistvenih vzrokov, da ne pridemo ven iz krize. Dnevno mezdo do 8 Din je imelo 66.239 vajencev, od 8 do 24 Din je zaslužilo 210.282 delavcev, od 24 Din do 34 Din 80.586, od 34 Din do 48 Din 56.549 in nad 48 Din 70.626 zavarovancev. Več ko polovica vseh zavarovancev ne zasluži torej dnevno več ko 24 Din.

Kakor v prejšnjih mesecih, tako se je tudi v januarju znižalo število zavarovancev z višjo plačo, število z manjšo plačo pa se povišalo. Število zavarovancev z mezdo nad 24 Din je padlo za 15.577, onih z mezdo izpod 24 Din pa se je povečalo za 17.360.

Ponudbe, povpraševanja

Povpraševanje po zastopstvih

Švicarska tvornica, ki proizvaja Diesel-motorje, išče uvedenega zastopnika za Jugoslavijo. Interesenti naj se obrnejo na »Švicarski Konzulat, Zagreb, Draškovičeva 30/I.«

Tvrdka Fratelli Pineschi, Rolo - Emilia, Italia, želi stopiti s tukajšnjimi veletrgovci-izvozniki lesa v kupčijske zveze. Ponudbe (tudi v nemškem jeziku) je nasloviti direktno na prej navedeno tvrdko.

Za zastopstvo tukajšnjih tekstilnih tovarn na Danskem se zanima tvrdka Hans Christensen, 33. Amagervej, København K. (Copenhagen). Korespondenca nemška. V pošto pridejo bombažni, volneni in laneni izdelki, preproge itd.

Dobava, prodaja

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 28. marca ponudbe o dobavi 380 kg žičnikov, 12 kg lesnih vijakov in 10 ustnikov za rešilne aparate Dräger.

Pri Komandi mornarice v Zemunu bodo te ofertne licitacije: Dne 23. aprila za dobavo 6000 letnih maj, 2000 zimskih maj in 18.000 parov bombažastih nogavic; dne 25. aprila za dobavo 51.000 kg mila; dne 26. aprila pa za dobavo 7 ton strojnega olja, 1 tone turbinskega olja, 2 ton cilindrskega olja, 6 ton motornega olja, 80 ton plinskega olja, 3 ton pisanega bombaža, 5 ton belega bombaža, 40 ton motornega bencina. (Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 28. marca ponudbe o dobavi 500 m svinčene kabla, 50 jamskih lopat, 50 jam-

skih strgač, 50 jamskih dvokoničnikov, 1500 toporišč iz bukovega lesa, 1500 leskovih toporišč za lopate, 2000 toporišč iz bukovega lesa za jamske krampe ter o dobavi 800 kg strojnega olja, 300 kg cilindrskega olja, 800 kg olja za vozičke, 250 kg tovtne masti, 10 kg tovtne masti za kroglične ležaje, 50 kg prašnega olja; do 4. aprila pa o dobavi pisarniškega materiala in 1500 kg turbinskega olja.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 29. marca ponudbe o dobavi 35 kg jermen.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 29. marca ponudbe o dobavi 180 m lanene jadrenine in 300 m konopnene jadrenine.

Dobava drv in premoga. Dne 24. marca bo pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu ustmena pogodba za dobavo 7550 m³ drv; dne 31. marca pa pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju javna ustmena licitacija za dobavo 750 ton premoga. (Pogoji so na vpogled pri istih komandah.)

Zakup restavracije na postaji Metković se odda z ofertno licitacijo dne 14. aprila pri Direkciji državnih železnice v Sarajevu.

Dobava petroleja. Dne 28. marca bo pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju javna ustmena licitacija za dobavo 8500 kg petroleja. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

KOLIKO ŽRTVUJEJO DRUGE DRŽAVE ZA TUJSKI PROMET

V članku »Boj za tujca« poroča podpredsednik praške zbornice dr. Oberthor v »Izvestjih zbornice« o izdatkih posameznih držav za tujko propagando. Po teh podatkih izda Nemčija vsako leto Propagandi za tujski promet 10 milijonov mark; Italija daje tujsko-prometni pisarni »Enit« letno 9 milijonov lir, poleg tega pa dobiva ta pisarna še od gospodarskega ministrstva 1-5 milijona lir, od hotelov 2-5, od železniškega ministrstva 0-6 milijonov lir in poleg tega še prispevke od posameznih mest in letovišč ter zdravilišč. Francija izda za tujko propagando okoli 150 milijonov dinarjev. Belgija nad 22 milijonov Din in celo mala Avstrija skoraj 100 milijonov Din. Češkoslovaška je dosedaj izdajala na leto 3 milijone Kč, vsled splošnega štedenja pa je bila ta vsota reducirana na 2 milijona Kč, kar dr. Oberthor nad vse obžaluje. V Jugoslaviji se ne izda za tujko propagando niti primeroma tako velika vsota ko v drugih državah. Tudi eden vzrokov, da se pri nas ne razvija tujski promet v zadostni meri.

POVEČANJE BOMBAŽNEGA KONZUMA

Angleške statistike izkazujejo v l. 1933. veliko naraščanje bombažnega konzuma. Tako javlja tudi Mednarodna bombažna federacija, da je bil konzum bombaža v zadnjem četrtletju večji ko v prvi polovici sezone 1929-30., torej pred krizo. Od tretje sezone se je povečal sicer le za 49 tisoč bal, znaša pa 673 tisoč bal več ko v polsezi 1932-33. Narasel je konzum egiptovskega, indijskega in tudi ostalih bombažev. Ameriški je sicer zaostal za 305.000 bal, toda že presega predlanski konzum.

Velika Britanija je porabila 1.272.000 bal nasproti 1.168.000 in 1.080.000 v preteklih polseziyah; Japonska 1 milijon 582 tisoč bal nasproti 1.512.000 in 1.388.000. Konzum so povečale vse države razen Kitajske. Indijskega bombaža je kupila Anglija 109.000 bal, Japonska pa 105 tisoč, dočim je Egipt izvozil skupno v vse države 514.000 bal.

Štev. 2966/II.

NABAVA

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje za Prometno upravo drž. rudnika Zabukovca na dan 4. aprila 1934. dobavo 1400 m žične vrvi. Pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 17. marca 1934.

RAZNO

Pol milijona Din nagrade je obljubil dr. Pavelić vstašu Oreb, če izvrši atentat na našega kralja, kakor je Oreb priznal sedaj pred državnim sodiščem v Beogradu.

Senzacionalna odkritja o podpiranju vstaškega gibanja v naši državi s strani Italije je podal glavni obtoženec Oreb v beograjskem vstaškem procesu.

»Glasbena Matica« iz Ljubljane je doživela v Beogradu z velikim Berliozovim delom »Prokletstvo Fausta« izreden uspeh. Beograjski listi pišejo, da je to najboljši mešan zbor Jugoslavije. — Enako velik uspeh so dosegli skoraj istočasno v Zagrebu »Trboveljski slavčiki«.

Za regulacijo Mure je dovolila Savska banovina potreben kredit. Regulacija je potrebna vsled vsakoletnih povodnj Mure.

V kamnolomu znane francoske tvrdke Batignol se je sesula zemlja in zasula 30 delavcev. Doselej so izkopali trupla štirih delavcev, ki so imeli vsi čisto zmečkane ude, da jih ni bilo mogoče niti spoznati. Treba bi bilo najstrože preiskati, če je bilo dovolj poskrbljeno za varnost delavcev.

Iz vseh krajev Jugoslavije poročajo o povodnjih. Posebno velika je bila okoli Siska, kjer je bilo ostalo 2000 ljudi brez strehe, ker so se morali izseliti iz deloma porušeni, deloma pa silno ogroženih hiš.

Civilno listo belgijskega kralja je parlament zvišal od 9 in pol na 12 milijonov frankov.

»Vossische Zeitung«, ki je izhajala od l. 1704., je prenehala izhajati. Tudi cela vrsta drugih nemških listov je postala žrtev narodno-socialističnega izenačenja.

Sovjetski aviatik Ljapidevski se ni ponesrečil. Pokvaril se mu je samo motor, da je moral pristati, a se ni posadki nič pripetilo.

Na obrežju Queenslanda je divjal silen vihar. 53 oseb je bilo pri tem ubitih.

Alkoholna tvornica v Chambonu je vsled eksplozije zletela v zrak. Dosedaj so našli 2 mrtva delavca in 4 težko ranjene. Vsled eksplozije je bila porušena tudi železniška proga.

Do krvavih pretepev je prišlo med nacionalističnimi in levičarskimi študenti na sofijski univerzi.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, dne 23. marca. 11: Šolska ura: Ne kradi! (Pero Horn) — 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13: Čas, plošče — 18: O gluhomem deci (Vilko Mazl) — 18.30: Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka) — 19: Sokolski vestnik (Lubej Franc) — 19.30: Predavanje Narodne odbrane — 20: Prenos iz Zagreba — 22: Čas, poročila, plošče.

Sobota, dne 24. marca. 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13: Čas, plošče — 18: Plošče, stanje cest — 18.30: Intervju z reporterjem — 19: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber) — 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20: Radio orkester (lahka glasba) — 20.45: Saxofon solo (Miloš Sicherl) — 21.15: Resni samospeli, izvaja Jože Likovič — 21.45: Čas, poročila — 22.05: Klavir in harmonij, izvajata gđc. Gnjezda in g. Kaškarov.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Četrtek, dne 22. marca: Beograd nekdanj in sedaj. Red Četrtek.

Petek, dne 23. marca: Zaprti.

Sobota, dne 24. marca: Kariera kancista Vinciga. — Red C.

Opera, začetek ob 20.

Četrtek, dne 22. marca: Knez Igor. Red A. Petek, dne 23. marca: Zaprti.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mlekih dišav in rudnanske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

» priporočila za inseriranje!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČEVA 4-23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur.